

การแก้ไขปัญหาล็อกล่วงทางอินเทอร์เน็ต

นาวาโท พิชณ สุขยอด¹
นางสาวจันทร์ทิมา อู่ยยะเสถียร²
นางสาวเสาวภา พิลาคง³

การจัดทำบทความครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิดเกี่ยวกับการล็อกล่วงทางอินเทอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงของสภาพปัญหา ความสำคัญ และผลกระทบที่เกิดจากปัญหาล็อกล่วงทางอินเทอร์เน็ต 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา รวมไปถึงการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสทำผิด และลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ สำหรับผู้ที่ใช้บริการในด้านต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ต และ 3) เพื่อนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาการล็อกล่วงทางอินเทอร์เน็ต

ในการจัดทำบทความนี้ ใช้วิธีดำเนินการโดยการวิจัยทางเอกสาร (Document Research) โดยศึกษาจากเอกสารที่มีการศึกษา วิจัย สำนวนในเรื่องพฤติกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหลายทฤษฎี ได้แก่ ผลสำรวจในเรื่องอัตราความเจริญเติบโตโครงสร้างพื้นฐานของผู้ให้บริการระบบอินเทอร์เน็ตแบบประจำที่ในประเทศไทย อัตราผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตแบบประจำที่ของประเทศไทย แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครัวเรือน ช่วง 5 ปี (ปี 2554-2559) จำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต (Internet Users) รายปี อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร (Broadband Penetration per Population %) และการศึกษาจากข้อมูลการเวทเสวนาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงพฤติกรรมที่ส่วนเกี่ยวข้องในการก่อให้เกิดอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กเยาวชน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ในการศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) โดยผลการศึกษาได้ปรากฏดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นรวมถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกของพฤติกรรมของเหยื่อ พฤติกรรมของผู้กระทำผิด รวมไปถึงมาตรการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ได้มีการใช้แก้ไขปัญหามาเป็นเบื้องต้นโดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยที่มีความสามารถในการอธิบายพฤติกรรมของผู้ที่จะกระทำผิดมีหลายพฤติกรรมและมีสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในเรื่องการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในเรื่องการก่ออาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะการล็อกล่วงเหยื่อเพื่อกระทำการละเมิดในเรื่องเพศและอาจเกี่ยวข้องในเรื่องการชิงทรัพย์ตามมา โดยเรียงลำดับพฤติกรรมและทฤษฎีที่บ่งบอกถึงการก่อเหตุกระทำผิด ได้แก่ การคบหาสมาคมที่แตกต่าง ค่านิยมในความสำเร็จ โอกาสในการประสบความสำเร็จ และการเลียนแบบ ตามลำดับ

1 นาวาโท พิชณ สุขยอด หัวหน้าแผนกยุทธการและข่าว กองบัญชาการกองเรือลำน้ำ กองเรือยุทธการ กองทัพเรือ

2 นางสาวจันทร์ทิมา อู่ยยะเสถียร นักพัฒนาศึกษาวิชาการ สำนักพัฒนาพหุคูณ กรมราชทัณฑ์

3 นางสาวเสาวภา พิลาคง นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ กลุ่มงานอำนวยการกิจการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

และจากผลการศึกษา สามารถนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการแก้ไขและป้องกัน พฤติกรรมการกระทำผิดทางอินเทอร์เน็ต คือ สถาบันครอบครัวควรให้ความสำคัญในการขัดเกลาทางสังคม ทั้งการปลูกฝังความคิด ให้การเลี้ยงดูอย่างเต็มความสามารถ สถาบันการศึกษาควรให้การปลูกฝังแนวคิดที่ถูกต้องและดีงาม สถาบันทางการเมืองการปกครองควรให้โอกาสทางสังคม สร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมให้ผู้ที่จะกระทำผิดหรือประกอบอาชญากรรมมีโอกาสในการกระทำผิดน้อยที่สุด และการให้รางวัลหรือยกย่องเมื่อบุคคลมีการกระทำผิดที่ถูกต้องดีงาม เป็นไปตามบรรทัดฐานหรือกฎหมายของสังคม รวมถึงมีการให้โทษเมื่อบุคคลละเมิดบรรทัดฐานหรือกฎหมายของสังคมอย่างรวดเร็วและเฉียบขาด

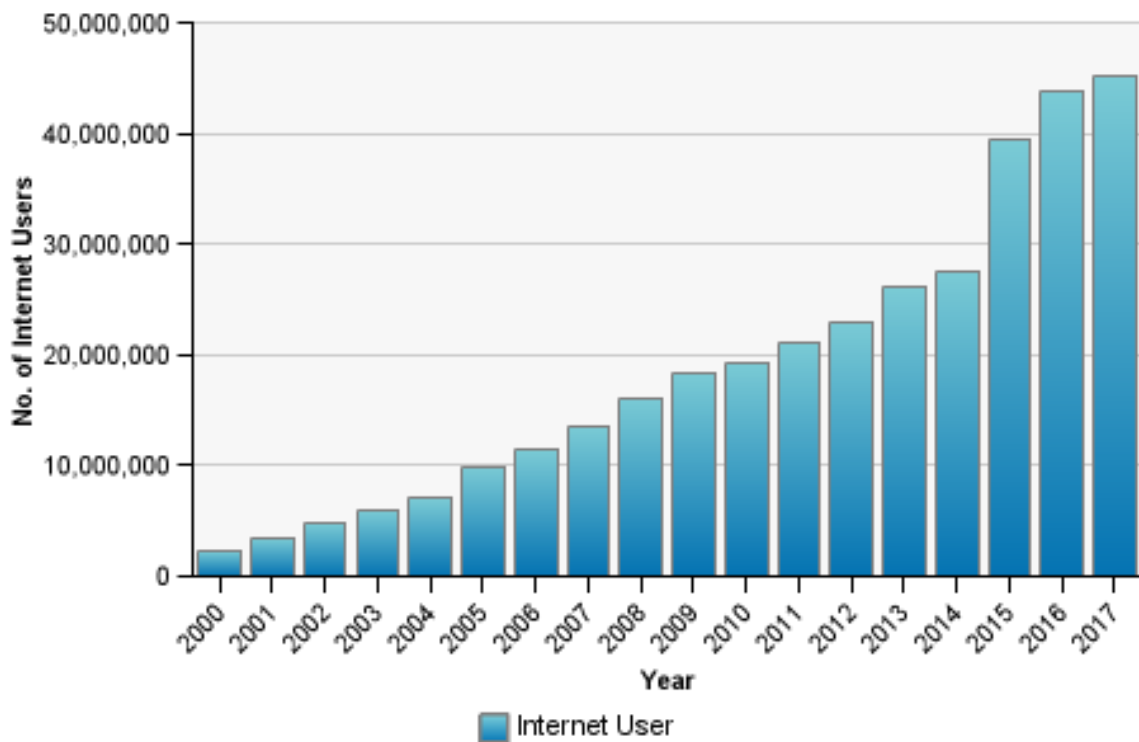
อินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรา ทั้งเด็ก เยาวชน คนวัยทำงาน คนชราหรือแม้แต่ผู้ที่อยู่ในสถานะนักเรียน นักศึกษา ที่ประสงค์ใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับท่องโลกอินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง ค้นหาความรู้ใหม่ๆ หรือใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการคุยกันของสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นความบันเทิงตามประสาของผู้ที่มีความ “อยากรู้” ทั้งหลายถือเป็นการศึกษาต่อยอดความรู้เดิมที่ตนมีอยู่ หรือเพื่อดูหนัง ฟังเพลง สันทนาการพักผ่อนหย่อนใจ หรือจะเป็นการสื่อสารแลกเปลี่ยนข่าวสารทางสื่อสังคมออนไลน์อะไรก็แล้วแต่ ซึ่งนับวันผู้คนในสังคมที่ใช้และครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์และสมาร์ทโฟนสำหรับเล่นอินเทอร์เน็ตดังกล่าวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะสังเกตได้จากการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของโครงสร้างพื้นฐานของผู้ให้บริการระบบอินเทอร์เน็ตแบบประจำที่ในประเทศไทยมีมากถึง 37 ราย⁴

[illegible]

โดยจากข้อมูลจำนวนผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยจากสถิติของกองทุนวิจัยและข้อมูลสารสนเทศเศรษฐศาสตร์โทรคมนาคม สำนักนโยบายและบริหารทรัพยากรโทรคมนาคม คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)⁵ จะเห็นได้ว่ามีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในแต่ละปีที่มีความเจริญก้าวหน้าแบบต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2558 -2560 จำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากกราฟแท่งแสดงจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต (Internet Users) รายปี จากเดิมปี พ.ศ. 2557 มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตจำนวน 30,000,000 ล้านคน แต่ในปี พ.ศ. 2558 -2560 มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้นเป็น 40,000,000 กว่าล้านคน ซึ่งจากแนวโน้มการใช้งานอินเทอร์เน็ตดังกล่าว ทำให้สรุปได้ว่าประชากรไทยมีแนวโน้มในการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นจนเต็มอัตราประชากรในประเทศ

กราฟแท่งแสดงจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต (Internet Users) รายปี

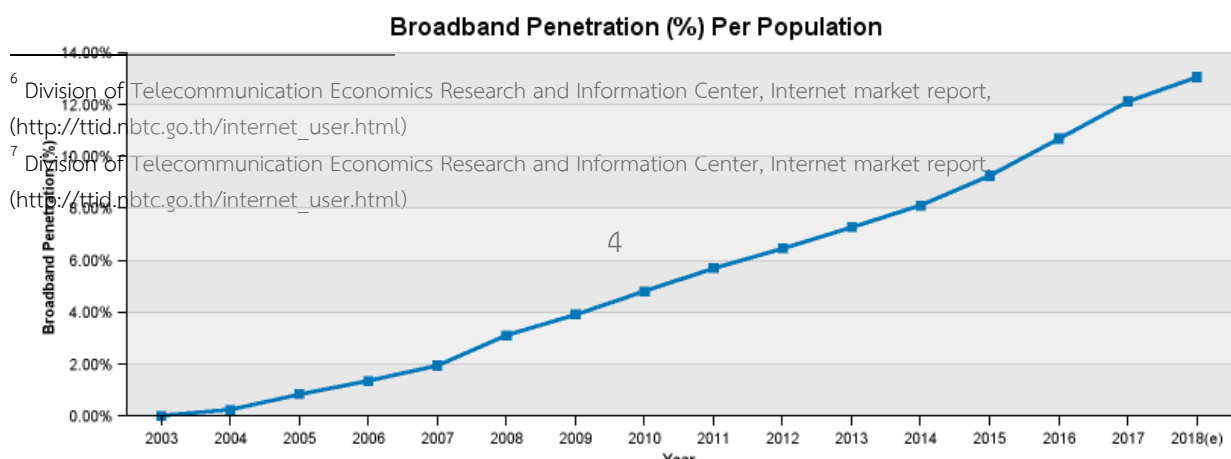
⁵ Division of Telecommunication Economics Research and Information Center, Internet market report, (http://ttid.nbt.go.th/internet_user.html)

หมายเหตุ : ตัวเลขดังกล่าวยังไม่รวม internet ตามโครงการเน็ตประชารัฐซึ่งครอบคลุมประชากรประมาณ 20 ล้านคน

นอกจากจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากกราฟแท่งแสดงจำนวนผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต (Internet Users) รายปีแล้ว จะเห็นได้ประชากรไทยมีอัตราการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร มีร้อยละ 13.48 ของประชากรทั้งหมด (กล่าวคือ หากประชากรทั้งประเทศมี 100 คน จะมีประชากรที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ต ประมาณ 13 คน) ⁶ ซึ่งถ้าวิเคราะห์ถึงอัตราการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากรของประเทศไทย จากกราฟอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร (Broadband Penetration per Population %) ⁷ โดยมีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง

กราฟอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร

นอกจากนี้จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เรื่อง แนวโน้มการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครัวเรือนช่วง 5 ปี (ปี 2554-2559)⁸ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผู้ใช้อินเทอร์เน็ตได้เพิ่มจากสัดส่วน 26.5% (จำนวน 16.6 ล้านคน) เป็น 47.5 % (จำนวน 29.8 ล้านคน) โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนเพิ่มจาก 8.0% (จำนวน 5 ล้านคน) ก้าวกระโดดเป็น 50.5% (จำนวนผู้ใช้ 31.7 ล้านคน) รวมทั้งผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ปี 2560⁹ โดย สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สพธอ.) หรือ ETDA (เอ็ตด้า) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พบว่าคนไทยใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยในวันทำงาน/วันเรียนหนังสือสูงถึง 6 ชั่วโมง 30 นาที/วัน และในวันหยุด 6 ชั่วโมง 48 นาที/วัน และมีแนวโน้มใช้งานอินเทอร์เน็ตมากกว่าเดิม ทั้งเพื่อใช้โซเชียลมีเดีย (86.9%) การค้นหาข้อมูล (86.5%) การรับส่งอีเมล (70.5%) การดูทีวีและฟังเพลงออนไลน์ (60.7%) และการซื้อสินค้าออนไลน์ (50.8%)

จากผลการสำรวจกิจกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา เป็นแหล่งข้อมูล เป็นสื่อกลางทางการสื่อสาร

⁸ อาชญากรรมไซเบอร์พุ่ง เหยื่อยุคดิจิทัลจี้ดอล, <http://www.thansettakij.com/content/136878>

⁹ ผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและมูลค่าอีคอมเมิร์ซ โขว์ความพร้อมไทยก้าวขึ้นเป็นเจ้าอีคอมเมิร์ซอาเซียน, สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สพธอ.) หรือ ETDA (เอ็ตด้า) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, ก.ย. 60.

(<https://www.etda.or.th/content/thailand-internet-user-profile-2017-and-value-of-e-commerce-survey-in-thailand-2017-press-conference.html>)

เพื่อให้คนที่อยู่แต่ละซีกโลกสามารถส่งข้อความหรือพูดคุยผ่านระบบกันอย่างง่ายดาย หรือการซื้อขายสินค้าและบริการนั้นก็สามารถทำได้ตลอดเวลาเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามอินเทอร์เน็ตก็แฝงความร้ายกาจไว้เช่นกัน หากผู้ใช้รู้ไม่เท่าทันจากผู้ที่ไม่ประสงค์ดี ในปีที่ผ่านมามีข่าวที่แสดงให้เห็นถึงภัยจากอินเทอร์เน็ต และคอมพิวเตอร์มากขึ้น และเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย คล้ายกับตรงไหนมีคนมารวมตัวอยู่มากๆ เหล่ามิจฉาชีพ และผู้ไม่ประสงค์ดี ต่างก็หวังจะหาผลประโยชน์จากผู้ใช้งานที่ยังรู้เท่าไม่ถึงการณ์¹⁰ เพื่อแสวงหาประโยชน์ ข้อมูลข่าวสารมากมายทั้งจริงและไม่จริง การฉ้อโกงทรัพย์สินรูปแบบต่างๆ ที่เกิดในโลกปกติก็เกิดบนโลกออนไลน์ด้วย ซึ่งจากข้อมูลของศูนย์ประสานงานการรักษาความปลอดภัยคอมพิวเตอร์ไทย หรือ ไทยเซิร์ต ในปี พ.ศ. 2550-2554¹¹ พบ มีสถิติการหลอกลวงต้มตุ๋นทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุดเป็นอันดับ 67 รวมทั้งการล่อลวงทางเพศผ่านการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยการ chat ห้องสนทนา หรือ โดยใช้โปรแกรมสนทนา รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ โดยไซแมนเทค คอร์ปอเรชั่น ได้รายงานภัยคุกคามความปลอดภัยบนอินเทอร์เน็ตประจำปี 2559¹² ว่าการหลอกลวงทางโซเชียลมีเดีย ในประเทศไทยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องติดอันดับที่ 11 ในภูมิภาคเอเชีย อันดับที่ 52 ในโลก มีการหลอกลวงทางโซเชียลมีเดียวันละเกือบ 82 ครั้ง นอกจากนี้จากการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์การล่อลวงละเมิดทางเพศเด็กผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในประเทศไทย¹³ เมื่อ 11 ม.ค.61 โดยคณะทำงานปราบปรามการล่อลวงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (ไทแคค) พบว่ามีการล่อลวงเด็กและเยาวชนถ่ายคลิปทางเพศเผยแพร่ในสื่อออนไลน์มากกว่า 300 กรณี ที่อยู่ระหว่างการสืบสวนหาผู้กระทำความผิด และเชื่อว่ายังมีการลักลอบกระทำผิดอีกมากที่ยังไม่ถูกตรวจพบ

นอกจากนี้ จากสถิติการข่มขืนเพียงช่วงระยะเวลา 8 ปี ระหว่างปี 2540 - 2547 มีจำนวนคดีที่มากถึง 5,052 คดี อ้างอิงสถิติจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วตามรายงาน ดังกล่าวช่วงอายุของเหยื่อจะอยู่ระหว่าง 20-30 ปี (อ้างอิงจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับวันที่ 25 พฤษภาคม 2548 หน้า 14) ซึ่งสถิติการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ตเพื่อไปข่มขืนก็น่าที่จะถูกนำมารวมเป็นตัวเลขสถิติการกระทำผิดในลักษณะที่กล่าวมานี้ด้วย โดยความผิดฐานสำคัญที่สามารถนำมาปรับใช้กับการกระทำความผิดกรณีล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต ที่ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา และความผิดฐานกระทำอนาจาร จากข้อเท็จจริงที่ผ่านมาจะเห็นว่า หลายคดีที่เกิดขึ้นจากการล่อลวง ทางอินเทอร์เน็ต ผู้เสียหายมักถูกล่อลวงด้วยการทำให้เกิดความรู้สึกสนิทสนมผ่านทาง การ chat ด้วยโปรแกรม สนทนาหรือการสนทนาโต้ตอบกัน ทาง e-mail จนกระทั่งทำให้เกิดความรู้สึกถึงการอยากไปพบอยากเจอ เพื่อนใหม่คนนั้น การนัดหมายเจอกันตามสถานที่ต่างๆ จึงตามมาด้วยการลงเอยจากการถูกระทำในสิ่งที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะเป็นการข่มขืนกระทำชำเรา อนาจาร หรือการชิงทรัพย์ ซึ่งตามข่าวส่วนใหญ่การถูกระทำในสิ่งที่ไม่สมควรดังกล่าวมักเกิดขึ้นในวันที่นัดเจอกันนั่นเอง

จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลการเปิดเวทีเสวนาระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ร่วมกับมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะเพื่อลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ และสมาคมวิทยุและสื่อ

¹⁰ แนวโน้มและสถิติการโจรกรรมข้อมูลทางธุรกรรมผ่านระบบอินเทอร์เน็ต,

<https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=knokone&month=18-03-2010&group=13&gblog=5>

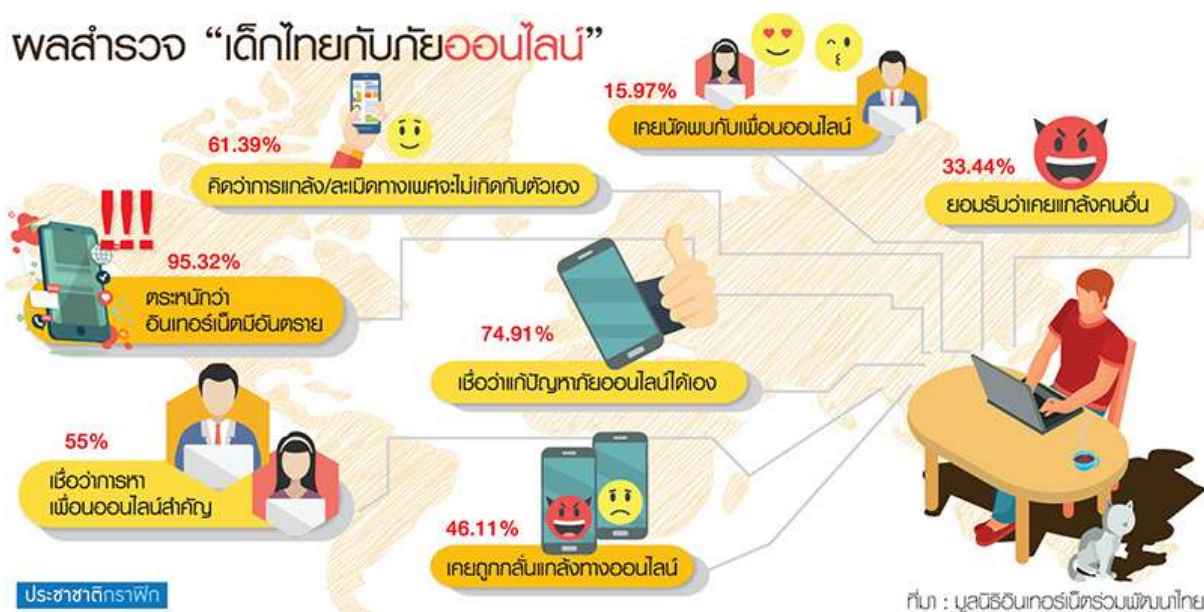
¹¹ <http://www.ictkm.info/content/detail/64.html>

¹² ไซแมนเทค เผยไทยติดอันดับ 11 ในเอเชีย โดนหลอกผ่านโซเชียล แด่ตุ๋นเงินออนไลน์เปลี่ยนวิธี,

https://www.isranews.org/isranews/46446-posttoday_464461232.html

¹³ "ไทแคค" พบล่อลวงเด็ก-เยาวชนถ่ายคลิปทางเพศเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์มากขึ้น, <https://news.thaipbs.or.th/content/269284>

เพื่อเด็กและเยาวชน โดยเปิดเวทีเสวนา ในหัวข้อ “เด็กและเยาวชน รู้คิด รู้เท่าทัน สร้างสรรค์เทคโนโลยี”¹⁴ พร้อมเปิดผลสำรวจสถานการณ์เด็กไทยกับภัยออนไลน์ ซึ่ง “ดร.ศรีดา ตันตะอิทธิพานิช” กรรมการผู้จัดการ มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย และอนุกรรมการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ ได้ให้เปิดเผยผลสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 9-18 ปีทั่วประเทศ 10,846 คน พบว่า 95.32% ตระหนักว่าอินเทอร์เน็ตมีภัยอันตรายหลายรูปแบบ เช่น การถูกล่อลวงลวงละเมิดทางเพศ ถูกหลอกในการซื้อสินค้า เอาข้อมูลส่วนตัวไปใช้ในทางมิชอบ ติดเกมออนไลน์ 55% เชื่อว่าการหาเพื่อนออนไลน์เป็นสิ่งสำคัญ และกว่า 70% รู้ว่าเพื่อนออนไลน์ไม่พูดความจริง นอกจากนี้ 61.39% คิดว่าการกลั่นแกล้งหรือละเมิดทางเพศ จะไม่เกิดขึ้นกับตัวเอง และ 74.91% เชื่อว่าจัดการปัญหาได้เองเมื่อเผชิญปัญหา 77.90% เชื่อว่าสามารถช่วยเพื่อนที่มีปัญหาภัยออนไลน์ได้ “เด็กรู้เรื่องว่ามีภัย แต่เด็กประมาทและคิดว่าสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่ควรทบทวนว่ามีเครื่องมือในการให้ความรู้กับเด็กเพียงพอหรือไม่”

นอกจากนี้ยังพบว่า 80.48% เคยเล่นเกมออนไลน์ โดย 50.73% ของเด็กผู้ชายจะเล่นเกมทุกวันหรือเกือบทุกวัน ทำให้เด็กผู้ชายจะเสี่ยงติดเกมมากกว่าเด็กผู้หญิงที่มีแค่ 32.34% จะเล่นเกมสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ขณะที่การถูกลั่นแกล้งทางออนไลน์พบว่า 46.11% เคยถูกลั่นแกล้งทางออนไลน์ โดย 59.44% เพศทางเลือกถูกลั่นแกล้งมากที่สุด และ 33.44% ยอมรับว่าเคยกลั่นแกล้งคนอื่น โดย 52% จะบอกเพื่อนเมื่อถูกลั่นแกล้ง 36% จะบอกพ่อแม่ 36% สำหรับการรับมือกับการโดนกลั่น 34% จะลบข้อความหรือภาพ 3.4% จะบล็อกเพื่อน แต่ 21% ไม่ทำอะไรเลย ปล่อยให้กลั่น โดยช่องทางที่ถูกลั่นแกล้งมากที่สุดคือ โซเชียลเน็ตเวิร์ก เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ในขณะที่การพบสื่อออนไลน์ที่เกี่ยวข้องเพศ 68.07% เคยเห็น 21.33% เคยเห็นสื่อลามกอนาจารเด็ก แต่สิ่งที่น่ากังวล คือ สัดส่วนการพบเห็นของเด็กประถมไม่ต่างจากเด็กมัธยม โดยช่องทางโซเชียลเน็ตเวิร์กพบมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า 15.97% เคยนัดพบกับเพื่อนออนไลน์ โดยเป็นเด็กผู้ชาย 19.34% เด็กผู้หญิง 12.43% และมี 6.60% เคยนัดพบมากกว่า 10 ครั้ง ในช่วงสิบเดือนที่ผ่านมา เด็กอายุ 15-

¹⁴ ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ www.prachachat.net Home, ไอซีที, รู้ว่าเสี่ยง....., <https://www.prachachat.net/ict/news-108102>

18 ปี เป็นกลุ่มที่มีการนัดเจอเพื่อนออนไลน์มากที่สุด 77.36% ใช้ช่องทางโซเชียลมีเดียและบริการรับส่งข้อความอย่าง Facebook หรือ Line “ปีที่ผ่านมามีเด็กติดเกมเข้ามารับการรักษาเพิ่มขึ้น 6.12 เท่า เคยเจออายุน้อยสุดเพียง 5 ขวบ เด็กบางคนต้องรักษาถึง 2 ปี และมีแค่ 30% ที่รักษาหาย จึงควรป้องกันก่อนสายเกินไป”

“ธาม เชื้อสถาปนศิริ” นักวิชาการอิสระและอนุกรรมการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ กล่าวถึง 10 สถานการณ์วิกฤตภัยออนไลน์ต่อเด็กและเยาวชน ได้แก่ 1.ปัญหาการเล่นเกมเด็กติดเกม และอีสปอร์ต ซึ่งเกมเป็นทั้งโอกาสและปัญหาการสร้างความคาดหวัง พ่อแม่จึงควรใส่ใจดูแล 2. ปัญหาการครอบครองสื่อโดยที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ เนื่องจากในไทยไม่มีเกณฑ์กำกับ ขณะที่สหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายอายุไม่ถึง 13 ปี ห้ามเข้าถึงสื่อโซเชียลมีเดียใด ๆ แต่ในประเทศไทยอายุ 5 ขวบมีแอ็กเคานต์โซเชียลแล้ว 3.การพนันออนไลน์กลายเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่ายสำหรับเยาวชนที่อยากรวยเร็ว 4.การกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ และการตกเป็นเหยื่อคุกคามทางเพศออนไลน์ 5.การถูกล่อลวงและล่อออกไปพบคนแปลกหน้าจากสื่อสังคมออนไลน์ โดยไม่รู้ตัวอันตราย 6.การใช้สื่อเพื่อสร้างอัตลักษณ์ พฤติกรรมและค่านิยมที่ผิด ในอเมริกาเคยมีการศึกษาพบว่า มีเด็กบางคนถ้าโพสต์ข้อความแล้วมียอดไลค์ไม่ถึง 20 คน จะลบโพสต์ทิ้งเพราะอาย 7.การหลงผิดเปิดเผยข้อมูลและความเป็นส่วนตัวบนสื่อออนไลน์ 8.การขาดการส่งเสริม สร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ ต่อตัวเด็กและเยาวชนและครอบครัว 9.การขาดกฎหมายคุ้มครองเด็กจากสื่อออนไลน์ และที่สำคัญคือ 10.การขาดหน่วยงานกำกับดูแล ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่บูรณาการและเท่าทันสถานการณ์โดยเฉพาะ “เด็กต่ำกว่า 2 ขวบไม่ควรจะเข้าถึงทุกหน้าจอ หรืออุปกรณ์ไอทีทุกชนิด เพราะยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการแยกแยะ สิ่งสำคัญคือการเร่งสร้างภูมิคุ้มกันสื่อในตัวเด็กและพ่อแม่ เพราะสถานการณ์เด็กกับเทคโนโลยีมีความใกล้ชิดกันมากจนเกินกว่าจะแยกกันออก”

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

คณะผู้จัดทำบทความ ได้ค้นคว้าข้อมูลและนำเสนอบทความ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงของสภาพปัญหา ความสำคัญ และผลกระทบที่เกิดจากปัญหาการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา รวมไปถึงการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสทำผิด และลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ สำหรับผู้ใช้บริการในด้านต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ต
3. เพื่อนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สื่อลามกอนาจารเด็ก (Child pornography) คือสื่อลามกอนาจารที่ฉวยประโยชน์จากเด็ก (รวมทั้งวัยรุ่น) มีจุดประสงค์เพื่อเร้าอารมณ์ทางเพศ ซึ่งอาจจะผลิตโดยทำร้ายเด็กทางเพศ (เช่น ภาพทารุณเด็กทางเพศ) หรืออาจจะเป็นสื่อแบบเทียมคือเป็นสื่อแต่ง ใช้ผู้ใหญ่ที่แต่งให้เหมือนเด็ก หรือเป็นภาพสร้างขึ้นโดยใช้คอมพิวเตอร์ล้วน ๆ โดยบางทีแม้ภาพวาดหรือแอนิเมชัน ก็สามารถพิจารณาว่าเป็นสื่อเทียมได้เหมือนกัน ทารุณกรรมต่อเด็กเกิดขึ้นเมื่อมีกิจกรรมทางเพศกับเด็ก หรือให้เด็กแสดงบริเวณอวัยวะเพศหรือบริเวณหัวหน่าวเพื่อเร้าอารมณ์ แล้วบันทึกลงในสื่อ สื่อที่ใช้อาจมีหลายแบบรวมทั้ง วรรณกรรม นิตยสาร ภาพถ่าย ประติมากรรม จิตรกรรม การ์ตูน แอนิเมชัน บันทึกเสียง วิดีโอ และวิดีโอเกม ซึ่งในเรื่องการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นั้น ในส่วนของการละเมิดทางเพศแล้วยังรวมถึงการอาศัยเทคโนโลยีต่างๆรวมถึง

อินเทอร์เน็ตเพื่อการฉ้อโกงทรัพย์สินรูปแบบต่างๆ ที่เกิดในโลกปกติก็เกิดบนโลกออนไลน์ด้วย¹⁵ โดยรูปแบบการฉ้อโกงหรือหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต หรือ Scam¹⁶ แบ่งได้หลายประเภท ยกตัวอย่างเช่น Scam บัตรเครดิต เป็นลักษณะการหลอกลวงไม่ว่าจะส่งผ่านทางอีเมลเพื่อให้ยืนยันข้อมูลบัตรเครดิตจากธนาคาร เพื่อมิให้ถูกยกเลิกบัตร หรืออาจใช้การโทรศัพท์มาสอบถามข้อมูลโดยอ้างว่าเป็นผู้ให้บริการเครดิตบูโร เพื่อให้ยืนยันบัตรและข้อมูลบนบัตร ซึ่งการหลอกลวงรูปแบบนี้จะทำให้ผู้กระทำความผิดได้ข้อมูลหมายเลขบัตร ชื่อ และรวมถึงข้อมูลเลขหลังบัตร และจะสามารถนำไปใช้ในการซื้อสินค้าหรือบริการออนไลน์ได้ Scam ถูกวางไว้ เป็นลักษณะการส่งอีเมลมายังผู้รับโดยมีเนื้อความเกี่ยวกับการที่ผู้รับอีเมลนั้นได้รับการจับฉลากและถูกรางวัลโดยมีจำนวนเงินมหาศาล แต่จะต้องมีการจัดส่งข้อมูลส่วนบุคคล เช่น หน้าพาสปอร์ต หรือหน้าบัตรประชาชน เพื่อให้ยืนยันตัวบุคคล หรือแม้แต่การโอนค่าธรรมเนียมในการรับรางวัลดังกล่าว Scam ค่าธรรมเนียมศุลกากร เป็นลักษณะการติดต่อสื่อสารหลายช่องทางกับเหยื่อ เช่น การติดต่อทาง Facebook หรือสื่อสังคมออนไลน์ประเภทอื่นๆ หรือแม้แต่การติดต่อกันผ่านอีเมล โดยเมื่อผู้ไม่หวังดีทำความคุ้นเคยกับเหยื่อได้แล้ว ก็จะมีการเสนอว่าจะส่งของมาให้เช่น เงิน หรือของมีค่า แต่พอสตติดกระบวนการทางศุลกากร ซึ่งต้องจ่ายค่าธรรมเนียมหรือค่าปรับต่างๆ โดยการโอนเงินอาจกระทำโดยโอนไปยังบัญชีธนาคารของคนไทย หรือการโอนเงินผ่านระบบการเงินรูปแบบอื่น เช่น Western Union โรแมนซ์สแกม (Romance Scam) โรแมนซ์สแกม มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับ Scam ค่าธรรมเนียมศุลกากร ซึ่งจะมีผู้ที่เข้ามาติดต่อทำความรู้จักกันไม่ว่าจะเป็นสื่อสังคมออนไลน์ หรือเว็บไซต์หาคู่ ซึ่งการหลอกลวงนั้นจะใช้ความเชื่อใจระหว่างชายหญิง โดยจะมีการสัญญาว่าจะส่งเงิน หรือสิ่งของมาให้ แต่ติดปัญหาเรื่องศุลกากร ซึ่งจะให้เหยื่อทำการโอนเงินให้เป็นค่าธรรมเนียม หรืออาจเป็นกรณีที่มีการถ่ายคลิปวิดีโอไม่ว่าจะตั้งใจหรือถูกแอบถ่าย โดยฝ่ายผู้กระทำความผิดข่มขู่ผู้เสียหายให้โอนเงิน มิเช่นนั้นคลิปวิดีโออันนั้นจะถูกเผยแพร่สู่สาธารณะ

การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต มีความหมายที่เป็นองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ คำว่า “ล่อลวง” และคำว่า “อินเทอร์เน็ต” ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554¹⁷ “ล่อลวง” หมายถึง ใช้อุบายทุจริตให้หลงเชื่อในสิ่งที่เท็จ เช่น ล่อลวงเด็กไปขาย “อินเทอร์เน็ต” หมายถึง เป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายเข้าด้วยกัน ระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ใช้โปรโตคอลระดับสูง ชื่อ TCP/IP (Transmission Control Protocol Internet Protocol) การเชื่อมต่อเป็นไปได้ง่าย ระบบเครือข่ายจึงขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง เช่น การรับ-ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรืออีเมล การประยุกต์โปรแกรมทางไกลใช้พูดคุยออนไลน์ การซื้อขายสินค้าออนไลน์ การสื่อสารแบบกลุ่มสังคมออนไลน์ และการเชื่อมโยงข่าวสารแบบไฮเปอร์มีเดีย เป็นต้น¹⁸ ดังนั้นการกระทำผิดโดยการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต จึงเป็นการกระทำผิดโดยอุบายทุจริตให้หลงเชื่อในสิ่งที่เท็จ ผ่านเครือข่ายที่เชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายเข้าด้วยกัน (อินเทอร์เน็ต) โดยการกระทำผิดดังกล่าว มีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหลายประการ แบ่งเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

¹⁵ ภัยสังคมที่เกิดจากการใช้บริการอินเทอร์เน็ตหรือคอมพิวเตอร์, <http://dogcatcatdog.blogspot.com/2016/12/blog-post.html>

¹⁶ การหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต (SCAM), สำนักงานคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, <http://www.etcommission.go.th/article-crime-topic-scam.html>

¹⁷ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554, <http://www.royin.go.th/dictionary/>

¹⁸ สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=25&chap=6&page=t25-6-detail.html>

ด้านผู้กระทำผิด

ผู้กระทำผิดโดยการล่อลวงบุคคลอื่นทางอินเทอร์เน็ต ถือเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เนื่องจากการกระทำความผิดหรือพฤติกรรมที่แปลกแยกไปจากรูปแบบปกติทั่วไป เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎเกณฑ์ ข้อบังคับของสังคม โดยการก่ออาชญากรรม หรือการฝ่าฝืนจากขนบธรรมเนียมจารีตของสังคม ก่อให้เกิด ผลเสียต่อสังคม ทำให้สังคมขาดระเบียบวินัย เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งความ เบี่ยงเบนดังกล่าว เป็นไปตามแนวคิดทางด้านจิตวิทยา สังคมศาสตร์ และอาชญาวิทยา ที่อธิบายถึงการ ประกอบอาชญากรรม (Crime) เป็นรูปแบบหนึ่งของพฤติกรรมเบี่ยงเบน เนื่องจากการกระทำความผิดกฎหมาย อาญา¹⁹ รูปแบบของการเบี่ยงเบนดังกล่าว เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทอง หรือประสงค์ต่อเนื้อตัว ร่างกาย ตลอดจนสนองตอบต่อความพึงพอใจส่วนบุคคลของผู้กระทำผิด Maslow (1970) ได้อธิบายถึงระดับ ความต้องการของมนุษย์ ๗ ระดับ เริ่มตั้งแต่ความต้องการพื้นฐานด้านร่างกายไปจนถึงระดับสูงสุด คือ ความ ต้องการที่จะยอมรับตัวเอง ผู้กระทำผิดที่ล่อลวงบุคคลอื่นทางอินเทอร์เน็ต จึงพยายามที่จะตอบสนองความ ต้องการของตนเอง ที่ไม่สามารถบรรลุด้วยวิธีทางที่สังคมยอมรับได้ จึงใช้วิธีการละเมิดกฎหมายเพื่อให้ได้มาซึ่ง ทรัพย์สินเงินทอง หรือสนองตอบต่อความต้องการอื่นๆ ของตนเอง²⁰ ยิ่งในสังคมยุคปัจจุบัน ที่มีการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การติดต่อสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตทำได้ง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ผู้กระทำผิดจึงใช้ช่องโอกาสผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเข้าถึงเป้าหมายกลุ่มต่างๆ ได้ง่ายขึ้น เป็นลักษณะของการก่ออาชญากรรมเมื่อมีโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิด ดังที่ ลอมโบรโซ ได้อธิบายถึง อาชญากรที่เรียกว่า อาชญากรตามโอกาส (Occasional Criminals) หมายถึง ผู้ที่ไม่ได้มีความบกพร่องทาง ร่างกายและจิตใจอย่างเด่นชัด บุคคลประเภทนี้จะประกอบอาชญากรรมและมีพฤติกรรมเลวร้าย เมื่ออยู่ภายใต้ เงื่อนไขบางประการที่เป็นปัจจัยสนับสนุนเกื้อกูลการกระทำความผิด หรือเป็นช่องทางในการประกอบ อาชญากรรม เช่น ผู้เสียหายลี้ภัยกระเป๋าสตางค์เงินไว้เป็นโต๊ะอาหาร หรือผู้เสียหายลี้ภัยกุญแจรถไว้ที่รถ เป็นต้น²¹ ดังเช่นการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต เมื่อมีโอกาสในการล่อลวงเหยื่อ และเหยื่อหลงเชื่อ จึงลงมือกระทำการ ตามโอกาสที่ปรากฏขึ้น ซึ่งลักษณะของการกระทำความผิดโดยส่วนมาก จะเป็นการรวมกลุ่มในลักษณะแก๊งหรือกลุ่ม บุคคล ที่ร่วมกันล่อลวงเหยื่อ ผู้กระทำผิดเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมของการรวมกลุ่ม ตามแนวคิดของ เอ็ดวิน ชัทเทอร์แลนด์ ที่กล่าวถึงการคบค้าสมาคมที่แตกต่างกันของบุคคล (Differential Association Theory) นำไปสู่ การก่ออาชญากรรมได้ บุคคลที่เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมจากกลุ่ม ก็สามารถกระทำความผิดได้เมื่อมีโอกาส โดย พฤติกรรมอาชญากร จะเริ่มต้นจากการการเรียนรู้เทคนิค และแรงผลักดันในการก่ออาชญากรรม ด้วยการคบ หาสมาคมกับบุคคลอื่น ผ่านการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ จนเกิดความเห็นด้วยต่อพฤติกรรมการละเมิด กฎหมาย ภายใต้ความต้องการและค่านิยมเดียวกันของบุคคลในกลุ่ม²² ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีการ เรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของเอเคอร์ ซึ่งกล่าวว่าพฤติกรรมการกระทำความผิดกฎหมายนั้น เกิด จากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ พฤติกรรมเบี่ยงเบน เป็นผลมาจากกระบวนการ เรียนรู้โดยผ่านทางความใกล้ชิดหรือทางการเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลอื่น²³ อย่างไรก็ตาม ผู้กระทำผิด สามารถที่จะเลือกได้ว่าตนเองจะเลือกกระทำหรือไม่กระทำการใดๆ ตามแนวคิดทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) โดยอาชญากรจะใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ชั่งน้ำหนักของการกระทำ กับผลที่จะ

¹⁹ พฤติกรรมเบี่ยงเบนกับการเสียระเบียบในสังคม, <http://www.udru.ac.th/attachments/elearning/02/21.pdf>

²⁰ http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcims/files/49931404/chapter2.pdf

²¹ อัจฉริยา ชูตินันท์ . อาชญาวิทยาและทัณทวิทยา . กรุงเทพฯ:วิญญูชน .พิมพ์ครั้งที่ 2 . 2557. หน้า 71

²² เสรีน ปุณณะหิตานนท์.การกระทำความผิดในสังคม สังคมวิทยาและพฤติกรรมเบี่ยงเบน.กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2523.หน้า88-89

²³ นวลจันทร์ ทิศนชัยกุล . อาชญากรรม(การป้องกัน:การควบคุม).2540.หน้า 35

เกิดขึ้น แล้วจึงตัดสินใจลงมือกระทำ ดังเช่นการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต เมื่อซังน้ำหนักรั้งถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับแล้วมีความคุ้มค่า ก็จะลงมือล่อลวงเหยื่อ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องเจตจำนงอิสระ (Free Will) ที่อธิบายว่ามนุษย์มีความสามารถในการใช้เหตุผลที่จะตัดสินใจคำนึงผลสืบเนื่องอันเกิดจากพฤติกรรมของตนเอง การตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับความคาดหวังระหว่างต้นทุนและผลตอบแทน (Cost and Benefit) ที่จะได้รับจากการกระทำนั้นๆ²⁴

ด้านเหยื่อ/ผู้เสียหาย

แนวคิดด้านเหยื่อกับการเกิดอาชญากรรม เป็นแนวคิดที่อธิบายถึงปรากฏการณ์การเกิดอาชญากรรมในมุมมองด้านผู้เสียหายหรือเหยื่อ ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลร้ายหรือความเสียหายด้านชีวิต ร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการละเมิดกฎหมาย เหยื่ออาชญากรรม มี 2 ลักษณะ ได้แก่ เหยื่อโดยตรง (Direct victims) คือ บุคคลผู้ถูกล่วงละเมิดและได้รับความเสียหายโดยตรงจากการทำความผิด และเหยื่อโดยอ้อม (Indirect victims) คือ บุคคลที่สามที่ได้รับผลกระทบจากการทำความผิด แม้ว่าการกระทำนั้นจะไม่ได้เกิดขึ้นกับเขาโดยตรง²⁵ Han Von Hentig (1977) ได้แบ่งประเภทเหยื่ออาชญากรรมไว้หลายประเภท เช่น ผู้เยาว์ ผู้หญิง คนแก่ คนที่บกพร่องทางจิตและวิกลจริต คนที่มีใจหดหู่ คนเสเพล คนโลภ คนตกอยู่ในความทุกข์ทรมาน เป็นต้น²⁶ โดยในบรรดาเหยื่อเหล่านั้น ล้วนเป็นเหยื่อที่สร้างช่องโอกาสให้กับผู้กระทำความผิดในการล่อลวง เช่น เหยื่อที่เป็นคนโลภ อาจจะถูกข่มขู่ หลอกเอาเงิน การพนัน มิจฉาชีพจะฉกฉวยเอาผลประโยชน์จากความโลภของเหยื่อ หรือคนที่โดดเดี่ยวและอกหัก อยู่ในภาวะอ้างว้าง ต้องการเพื่อนเพื่อคลายทุกข์ ก็อาจจะตกเป็นเหยื่อของการล่อลวงทางเพศ ประทุษร้ายต่อร่างกายและทรัพย์สิน เป็นต้น การแสดงออกหรือลักษณะของเหยื่อ จึงอาจเป็นตัวกระตุ้นให้ตนเองเผชิญกับเหตุการณ์ที่นำไปสู่การบาดเจ็บ สูญเสีย หรืออันตรายถึงชีวิต ตามแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเหยื่อ (Victim Participation) ของ Marvin Wolfgang²⁷ นอกจากนี้ทฤษฎีอาชญาวิทยา Gary Sensen & David Brownfield เชื่อว่ารูปแบบของวิถีชีวิตของคนทำให้ตนเปราะบางต่ออาชญากรรมได้ ตามแนวคิดทฤษฎีรูปแบบของวิถีชีวิต (Live style Theory) เช่น บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อการค่านิยม มักจะพบว่ามามีรูปแบบของวิถีชีวิตที่ยากจน ขาดแคลน แต่ต้องการความสะดวกสบาย ความร่ำรวย หลีกหนีสภาพความยากจน ดังนั้นเมื่อ มีบุคคลมาชักชวนให้ไปทำงานรายได้ดีจึงตัดสินใจไปทำงาน แต่สุดท้ายกลายเป็นเหยื่อการค่านิยม ในรูปแบบการค่าแรงงานทาส การค้าประเวณี เป็นต้น นอกจากนี้ นักทฤษฎี Lawrence Cohen & Marcus Felson ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกิจวัตรประจำวันของมนุษย์ที่ทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จนค้นพบองค์ประกอบ 3 ประการ ของการเกิดอาชญากรรม และกำหนดเป็น ทฤษฎี Routine Activities Theory (RAT) ได้แก่ เหยื่อหรือเป้าหมายที่เหมาะสมในการเกิดอาชญากรรม (Suitable Target) ภาวะของการขาดการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม (Absence of a Capable Guardian) และตัวอาชญากร (Likely Offender) ซึ่งการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต ใช้วิธีการล่อลวงให้คนหลงเชื่อว่าจะได้รับประโยชน์ หรือความพึงพอใจต่างๆ ผู้เสียหายขาดความยั้งคิด รอบคอบระมัดระวัง จนทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อในที่สุด

²⁴ ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. ทฤษฎีการลงโทษ. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. มปป. หน้า 6-12

²⁵ สุดสงวน สุธีสร. เหยื่ออาชญากรรม. คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2543

²⁶ สุนิสา อินอุทัย. การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม. วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. 2557

²⁷ สิริพันธ์ พลรบ. เหยื่ออาชญากรรมและผู้บริสุทธิ์ในคดีอาญา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. มปป.

ด้านสภาพแวดล้อม

ปัญหาของการเกิดอาชญากรรม ส่วนหนึ่งมิได้เกิดเฉพาะจากตัวผู้กระทำผิดหรือเหยื่อเท่านั้น แต่อาจมีองค์ประกอบมาจากสังคม หรือบริบทแวดล้อมผู้กระทำผิดหรือเหยื่อ ตามแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change) ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง หรือระเบียบแบบแผนต่างๆ ของสังคม ส่งผลต่อพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงจากระบบครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยว การเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง การเปลี่ยนช่วงชั้นทางสังคม ค่านิยมและวัฒนธรรม เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบัน เกิดขึ้นตลอดเวลาและรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้สังคมมีความทันสมัย เช่น การเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมอุตสาหกรรม (Industrialization) โดยการขยายกำลังการผลิตขนาดใหญ่ ขยายฐานเศรษฐกิจ การค้า การใช้แรงงาน ทำให้มีสภาพของความเป็นเมือง (Urbanization) ทำให้คนชนบทเคลื่อนย้ายเข้าสู่เมือง และมีการขยายเมืองและวิถีชีวิตของชาวเมืองออกไปทางสาธารณูปโภค และการอำนวยความสะดวกต่างๆ เกิดการจัดการองค์การสมัยใหม่ (Bureaucratization) ระบบบริหารงานภาครัฐ เกิดหน่วยงานต่างๆ ภาครัฐ นอกจากนี้ยังเกิดกระแสกระบวนการโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่ทำให้สังคมโลกในยุคปัจจุบัน มีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เป็นยุคของโลกไร้พรมแดน ทำให้การติดต่อระหว่างสังคมเกิดขึ้นได้ง่าย เกิดการรับ-ส่งวัฒนธรรม และเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมได้ง่ายและรวดเร็ว จากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ส่งผลด้านดีต่อการพัฒนาของสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมด้วย เพราะสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้น อาจทำให้คนในสังคมบางส่วนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และความไม่เป็นระเบียบทางสังคมขึ้น ซึ่งเอมิล เดอร์ไคม์ (Emile Durkheim) ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีอันอมี (Anomie Theory) เพื่ออธิบายปัญหาการเกิดอาชญากรรมซึ่งเกิดจากสภาวะสังคมไร้ระเบียบ สภาวะที่ไร้ปทัสฐาน หรือสภาวะไร้บรรทัดฐาน (normlessness) ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว เช่น การเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมไปเป็นสังคมอุตสาหกรรม ทำให้สังคมล้มเหลว “โครงสร้างหน้าที่” (Structural Functionalism) บกพร่องก่อให้เกิดปัญหาสังคม รวมทั้งปัญหาอาชญากรรมตามมา เพราะคนในสังคมมีความไม่ลงตัวระหว่างเป้าหมายและวิธีการไปสู่เป้าหมาย (Goals and means) เช่น แม้จำเป็นต้องมีร้านค้าเป็นของตนเอง (เป้าหมาย) แต่ไม่มีเงินทุน จึงใช้วิธีไปขอกู้เงินจากผู้ให้กู้นอกระบบด้วยอัตราดอกเบี้ยแพง (วิธีการไปสู่เป้าหมาย) เงินที่ขายของได้ต้องเอาไปจ่ายค่าดอกเบี้ยหมด ต่อมาร้านก็ถูกยึด หรือข้าราชการต้องการมีรถยนต์ขับ (เป้าหมาย) จึงใช้วิธีการทุจริตเพื่อให้ได้เงินมากมายพอที่จะซื้อรถยนต์ (วิธีการไปสู่เป้าหมาย) แต่ในที่สุดก็ถูกจับกุมเป็นอาชญากร สภาวะสังคมไร้ระเบียบ จึงเป็นสภาพความแตกสลายของโครงสร้างทางวัฒนธรรมและโครงสร้างทางสังคม ความไม่สมดุลระหว่างเป้าหมายและการเลือกวิธีการที่ขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์และการยอมรับของสังคม

นอกจากนี้ทฤษฎีการกดดันทางสังคม (Strain Theory) ยังได้อธิบายปัญหาอาชญากรรมว่าเป็นผลโดยตรงจากการที่ชนชั้นล่างรู้สึกผิดหวัง และสิ้นหวังจากทุกสิ่งทุกอย่าง ที่ถูกกำหนดโดยชนชั้นกลางและชนชั้นสูง จนเกิดความโกรธและเกลียดชังระบบสังคม สูญเสียความศรัทธาในสถาบันหลักของสังคม จนนำไปสู่การก่ออาชญากรรม

ทฤษฎีความขัดแย้งทางสังคม (Social conflict theory) อธิบายโดยวิลเลม บอนเกอร์ (Willem Bonger) เชื่อว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นเนื่องจากสังคมถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มั่งมี และกลุ่มผู้ยากไร้ จึงเกิดการแบ่งคนออกเป็นกลุ่มผู้ปกครอง (Ruling class) และกลุ่มถูกผู้ปกครอง (Inferior class)

ทำให้เกิดความแตกต่างในการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากกฎหมายมีไว้เพื่อรับใช้กลุ่มผู้ปกครอง มากกว่าการสร้างความเป็นธรรมแก่สมาชิกของทั้งสองกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน

แนวทางการแก้ไขปัญา

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญาอาชญากรรม การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต เช่น ทฤษฎีการควบคุมสังคม (Social control theories) กลุ่มทฤษฎีการควบคุมทางสังคมเชื่อว่า มนุษย์โดยธรรมชาติมีนิสัยที่เห็นแต่ประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง จำเป็นต้องมีสิ่งที่มาช่วยในการควบคุม กำกับดูแล ภายใต้ความเชื่อที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีโอกาสที่จะละเมิดกฎหมาย เพียงแต่มนุษย์ยังมีความกลัวว่าพฤติกรรม ละเมิดกฎหมายของตน จะทำลายความสัมพันธ์ของครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน ดังนั้นถ้ามนุษย์คนใดขาด ความผูกพันทางสังคม ไม่สนใจว่าใครจะเป็นอย่างไรก็จะเกิดความอิสระในการกระทำความผิด จึงต้องสร้างความผูกพันทางสังคมให้กับมนุษย์ ทั้งในด้านความผูกพัน (Attachment) ข้อผูกมัด (Commitment) การมีส่วนร่วมในสังคม (Involvement) และ ความเชื่อ (Belief) รวมทั้งต้องสร้างคุณค่าให้กับมนุษย์ ตามแนวคิด ทฤษฎีการเพิ่มคุณค่าในตัวเอง (Self-Enhancement theory) ของโฮเวิร์ด แคมแลน ซึ่งอธิบายว่า บางครั้ง การกระทำความผิดเกิดจากความสนุก ความพึงพอใจของตัวเอง หรือเพียงเพื่อต้องการเพิ่มคุณค่าทางภาพลักษณ์ ให้แก่ตนเอง (Self-image) และลดทัศนคติด้านลบเกี่ยวกับตนเองลง นอกจากนี้ยังทำได้โดยการสร้างการเรียนรู้ทางสังคม ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ของอัลเบิร์ต แบนดู (Albert Bandura) ที่อธิบายว่ามนุษย์ไม่ได้เกิดมาพร้อมกับความรุนแรง แต่ได้เรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวจากการสังเกตพฤติกรรมของคนอื่นที่อยู่แวดล้อมในสังคม โดยการเรียนรู้ผ่านเหตุการณ์ประจำวัน เช่น ลูกชายเห็น พ่อตบตีแม่ และแม่ยอมให้พ่อทำเช่นนั้น เมื่อโตขึ้นเด็กคนนี้จะกลายเป็นคนที่ชอบตบตีภรรยาของตน เป็นต้น ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้โดยการเลียนแบบพฤติกรรม (Behavior modeling) อย่างหนึ่ง การแก้ไขปัญาจึงต้อง สร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้อง

ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Model) เป็นทฤษฎีที่ต้องการส่งเสริมประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม โดยมุ่งควบคุม ระวังและปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก ทฤษฎีนี้เชื่อว่าการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถจะควบคุมและปราบปรามอาชญากรรม หรือจับกุมอาชญากรมาลงโทษตามกฎหมายได้นั้น ย่อมกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและเสรีภาพของประชาชนผู้สุจริต ดังนั้น กระบวนการยุติธรรมที่ดีต้องมีสถิติการจับกุมสูงๆ เป็นหลักที่เน้นประสิทธิภาพ คือการประสพผลสำเร็จโดยการลงแรงและลงทุนน้อยที่สุดและการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่รัฐต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็วและเด็ดขาด โดยการค้นหา ความจริงในกระบวนการยุติธรรม จะดำเนินการไปตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนด ไว้อย่างสม่ำเสมอไม่หยุดชะงักดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นการปฏิบัติงานประจำ และเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีดุลยพินิจในการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเต็มที่

ทฤษฎีความชอบด้วยกระบวนการทางกฎหมาย (Due Process Model) เป็นการใช้กระบวนการนิติธรรม หรือการใช้กฎหมายอย่างเปนระบบและมีเหตุผล ยึดหลักกฎหมายเป็นหลักในการป้องกันอาชญากรรม ด้วยความเป็นธรรมของขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม เน้นการพิจารณาตามหลักนิติธรรม ไม่ละเมิดสิทธิของประชาชน วิธีการดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาจะต้องใช้หลักการของความเปนธรรมและวิธีพิจารณาความตามกฎหมาย และต้องให้ความคุ้มครองบุคคลตามมาตรฐานขั้นต่ำ ภายใต้หลักแห่งเสรีภาพ (Liberty)

ทฤษฎีการยับยั้ง (Deterrence Theory) เน้นการควบคุมอาชญากรรมโดยกฎหมายมีพื้นฐานจากหลักคำสอนของศาสนา กล่าวคือ บุคคลจะหยุดมิพฤติกรรมเบี่ยงเบน เพราะกลัวการถูกลงโทษ ทฤษฎีการ

ยับยั้ง จึงเป็นแนวคิดที่ว่าด้วยการใช้กฎหมายลงโทษผู้กระทำผิด เพื่อป้องกันการละเมิดบรรทัดฐานของสังคม โดยการลงโทษจะต้องมีลักษณะ ๓ ประการ จึงจะสามารถยับยั้งการกระทำผิดได้ คือ การลงโทษต้องมีความชัดเจนแน่นอน มีความรุนแรงที่มากพอ และมีความรวดเร็วต่อการกระทำผิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การจัดทำบทความนี้ใช้วิธีดำเนินการโดยการวิจัยทางเอกสาร (Document Research)

สรุปและอภิปรายผล

การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต เป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่งที่มีผลกระทบต่อความสงบสุขเรียบร้อยของสังคม ในยุคปัจจุบันปัญหาการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ตมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม การกระทำดังกล่าวถือเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน เนื่องจากการละเมิดกฎหมาย ซึ่งเป็นบรรทัดฐานของสังคม เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของตนเอง ในการมุ่งประสงค์ต่อทรัพย์สิน การประทุษร้ายร่างกายหรือจิตใจของเหยื่อ เช่น การหลอกลวงให้โอนเงินให้ตนเอง การปลอมเป็นบุคคลอื่นทางสื่อสังคมออนไลน์เพื่อล่อลวงทางเพศ หรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นผลจากการกระบวนกรเรียนรู้ทางสังคม และการคบหาสมาคมที่แตกต่าง ที่ผู้กระทำผิดเรียนรู้พฤติกรรมกรล่อลวงรูปแบบต่างๆ จนเกิดเป็นพฤติกรรมกรเลียนแบบ โดยผู้กระทำผิดจะมีความสามารถในการเลือกใช้เหตุผลในการที่จะลงมือล่อลวงหรือไม่ ด้วยการชี้แจงงานอิสระในการชี้แจงน้ำหนักระหว่างต้นทุนและผลตอบแทน และประเมินความคุ้มค่าก่อนลงมือกระทำ ว่าจะมีความคุ้มค่าต่อการเสี่ยงหรือไม่ อย่างไรก็ตาม บางครั้งการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ตก็เป็นผลมาจากพฤติกรรมของตัวเหยื่อเอง โดยไม่ว่าจะเป็นเหยื่อโดยตรงหรือเหยื่อโดยอ้อม ก็สามารถสร้างช่องโหว่โอกาสให้ผู้กระทำผิดได้ ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของเหยื่อ เช่น ผู้ที่มีความโลภ ต้องการทรัพย์สินเงินทองมากๆ ย่อมมีโอกาสในการตกเป็นเหยื่อการล่อลวงทางการเงินของกลุ่มมิจฉาชีพ เป็นต้น นอกจากนี้การปฏิบัติตัวเป็นกิจวัตรประจำวัน ขาดการป้องกันภัยที่ดีพอ ย่อมทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ด้วย เช่น การเข้าไปดูเว็บไซต์หรือข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตแบบซ้ำๆ เรื่องเดิมอยู่เสมอๆ ทำให้ผู้กระทำผิดสามารถคาดเดาความสนใจของเหยื่อและวางแผนในการล่อลวงได้ นอกจากนี้ปัจจัยด้านผู้กระทำผิดและเหยื่ออาชญากรรมแล้ว สภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จนเกิดภาวะไร้ระเบียบ ย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนปัญหาอาชญากรรม เพราะสังคมมีการทำหน้าที่ที่ผิดเพี้ยนไป และมนุษย์ขาดความสามารถในการปรับตัว โดยเฉพาะในสังคมโลกาภิวัตน์ ที่การติดต่อสื่อสารมีความสะดวกรวดเร็ว การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต ยังสามารถกระทำได้ง่าย เพราะผู้กระทำผิดสามารถเข้าถึงข้อมูลและพฤติกรรมเหยื่อได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อีกทั้งยังสามารถปิดบังอำพรางตัวได้ง่ายอีกด้วย ทำให้ยากแก่การสืบสวนจับกุม นอกจากนี้ สภาพความขัดแย้งในสังคมที่แบ่งคนออกเป็นกลุ่มผู้ร่ำรวย หรือผู้ปกครอง กับกลุ่มผู้ยากจนหรือผู้ถูกปกครอง ทำให้มนุษย์มีความโกรธเกลียดและชิงชังสังคม จึงพยายามหาวิธีการในการสร้างความเท่าเทียมให้เกิดขึ้นแก่ทุกกลุ่ม เช่น การล่อลวงคนที่มีความเจริญก้าวหน้าสามารถสร้างรายได้มหาศาลให้กับตนเอง ผู้กระทำผิดต้องการให้บุคคลเหล่านี้ สิ้นเนื้อประดาตัว เพื่อความพึงพอใจของตนเอง จึงได้ล่อลวงเหยื่อให้หลงเชื่อและหลอกลวงทรัพย์สินเงินทองจนสิ้นเนื้อประดาตัว เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการป้องกันอาชญากรรม

แม้ว่าปัญหาการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต จะเป็นอาชญากรรมที่แพร่หลาย ส่งผลเสียหายแก่ชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินของเหยื่อ ยากแก่การปราบปรามก็ตาม การป้องกันมิให้เกิดการล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต

ก็สามารถดำเนินการได้ด้วยกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ ๖ ด้าน ตามมติ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ดังนี้

๑. ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไป สามารถช่วยในการเฝ้าระวังและตรวจสอบบุคคลอันมีพฤติกรรมไม่น่าไว้วางใจ โดยสามารถแจ้งเบาะแสการกระทำผิด หรือ แนวโน้มการกระทำผิด ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต หรือช่องทางการสื่อสารต่างๆ รวมทั้งเผยแพร่ข่าวสารผ่านโลกออนไลน์ เพื่อเป็นข้อคิดในการดำรงชีวิตแก่บุคคลที่มีโอกาสในการตกเป็นเหยื่อการล่อลวง

๒. ด้านการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ โดยการปรับเปลี่ยนทัศนคติพฤติกรรมผู้ที่ชอบล่อลวงบุคคลอื่น โดยพิจารณาจากสาเหตุการเกิดอาชญากรรมเป็นการเฉพาะราย และการให้การศึกษาอบรม เพื่อให้เกิดทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่สังคม ยอมรับสภาพและความเป็นจริงทางสังคม ให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

๓. ด้านการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสกระทำความผิด โดยการจัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำผิดที่เคยมีพฤติกรรมล่อลวงบุคคลอื่น การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การก่อเหตุซ้ำ เช่น การตรวจสอบสถานะทางการเงิน การควบคุมดูแลให้อยู่ห่างจากเหยื่อ หรือไม่เข้าใกล้เหยื่อในระยะทางที่กำหนด การกำหนดกฎเกณฑ์ให้ปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ เพื่อลดความเสี่ยงในการกระทำความผิด เป็นต้น

๔. ด้านการลดโอกาสในการตกเป็นเหยื่อ โดยการให้ความรู้แก่บุคคลที่มีความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่อการล่อลวง ให้รู้เท่าทันอาชญากรรม พฤติกรรมของการกระทำผิด และมีทักษะในการรับมือกับสถานการณ์เลวร้าย มีวิจารณญาณ รอบคอบ และไม่แสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่การล่อลวงได้ง่าย

บรรณานุกรม

ส่วนพัฒนาภาคการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สำนักงานวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม, กสทช.. (ต.ค.2559). รายงานการวิเคราะห์ระดับความมีประสิทธิภาพการแข่งขันในตลาดค่าบริการอินเทอร์เน็ตประจำที่ (Market Analysis on Thai Fixed Broadband Market). จาก [http://www.nbt.go.th/getattachment/News/ข่าวรับฟังความคิดเห็น/รายงานการวิเคราะห์ระดับความมีประสิทธิภาพการแข่งขัน/Review-Fixed-Broadband-SMP-\(Oct-11,2016\).pdf.aspx](http://www.nbt.go.th/getattachment/News/ข่าวรับฟังความคิดเห็น/รายงานการวิเคราะห์ระดับความมีประสิทธิภาพการแข่งขัน/Review-Fixed-Broadband-SMP-(Oct-11,2016).pdf.aspx)

Division of Telecommunication Economics Research and Information Center. Internet market report. จาก http://ttid.nbt.go.th/internet_user.html

ฐานเศรษฐกิจ ปีที่ 37 ฉบับที่ 3,247, (มี.ค.2560). อาชญากรรมไซเบอร์พุ่ง เหยียดยุคดิจิทัล. จาก <http://www.thansettakij.com/content/136878>

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สพธอ.) หรือ ETDA (เอ็ตด้า) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, (ก.ย.60). ผลสำรวจพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตและมูลค่าอีคอมเมิร์ซ ครัวเรือนพร้อมไทยก้าวขึ้นเป็นเจ้าอีคอมเมิร์ซอาเซียน. จาก <https://www.etda.or.th/content/thailand->

internet-user-profile-2017-and-value-of-e-commerce-survey-in-thailand-2017l-press-conference.html

แนวโน้มและสถิติการโจรกรรมข้อมูลทางธุรกรรมผ่านระบบอินเทอร์เน็ต จาก <https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=knokone&month=18-03-2010&group=13&gblog=5>

ไซแมนเทค เผยไทยติดอันดับ 11 ในเอเชีย โดนหลอกผ่านโซเชียล แฉตุ๋นเงินออนไลน์เปลี่ยนวิธี (เม.ย.59) จาก https://www.isranews.org/isranews/46446-posttoday_464461232.html

"ไทเคค" พบล่อลวงเด็ก-เยาวชนถ่ายคลิปทางเพศเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์มากขึ้น (ม.ค.61) จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/269284>

รู้ว่เสี่ยง...แต่อยากลอง เปิดผลสำรวจเด็กไทยกับภัยออนไลน์, ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ (ม.ค.61) จาก <https://www.prachachat.net/ict/news-108102>

สำนักงานคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมการ หลอกหลวงทางอินเทอร์เน็ต. SCAM. จาก <http://www.etcommission.go.th/article-crime-topic-scam.html>

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ จาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จาก <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=25&chap=6&page=t25-6-detail.html>

พฤติกรรมเบี่ยงเบนกับการเสีรระเบียบในสังคม จาก <http://www.udru.ac.th/attachments/elearning/02/21.pdf>

http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcims/files/49931404/chapter2.pdf

อัจฉริยา ชูตินันท์ . อาชญวิทยาและทัณชวิทยา . กรุงเทพฯ:วิญญูชน .พิมพ์ครั้งที่ 2 . 2557.

เสรีน ปุณณะหิตานนท์.การกระทำผิดในสังคม สังคมวิทยาและพฤติกรรมเบี่ยงเบน.กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523.

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล . อาชญกรรม(การป้องกัน:การควบคุม). 2540.

ณัฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. ทฤษฎีการลงโทษ. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.มปป.

สุดสงวน สุธีสร. เขี้ยวอาชญากรรม. คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2543

สุนิสา อินอุทัย. การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม. วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. 2557

สิรพันธ์ พลรบ. เขี้ยวอาชญากรรมและผู้บริสุทธิ์ในคดีอาญา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. มปป.